

Φιλοσοφία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού

Ιωάννης Σύρμπας Ph.D.

Αθλητισμός

Άθλιος

άθλος

Άθλημα

Athlétisme

Άθλημα

Αθλητισμός & παιχνίδι

- ▶ Το παιχνίδι αποτελεί ένα ευρύτερο πεδίο στον οποίο μπορεί να συμπεριληφθεί και ο αθλητισμός
- ▶ Όλα τα σπορ είναι παιχνίδια χωρίς όμως όλα τα παιχνίδια να είναι σπορ
- ▶ Το παιχνίδι είναι ενταγμένο στη ζωή του ανθρώπου ακόμα και πριν την ανάπτυξη πολιτισμού και επηρεάζει όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης
- ▶ Ο άνθρωπος από τη φύση του επιζητά να συμμετέχει σε διασκεδαστικές δραστηριότητες

Παιχνίδι

- ▶ Αποτελεί μια ελεύθερη δραστηριότητα η οποία δεν αποτελεί μέρος της συνηθισμένης ζωής του ανθρώπου και χαρακτηρίζεται ως μη σοβαρή στην οποία τα άτομα συμμετέχουν συνειδητά, εμπλέκονται έντονα και πλήρως (Huizinga, 1938)
- ▶ Έχει τρία χαρακτηριστικά
 1. Τα κίνητρα για συμμετοχή στο παιχνίδι είναι εσωτερικά
 2. Η συμμετοχή στο παιχνίδι εμπεριέχει την αναβολή της πραγματικότητας και την αποδοχή εναλλακτικών πραγματικοτήτων. Η συμμετοχή μπορεί να μας οδηγήσει σε απορρόφηση ώστε να βιώνουμε μια πραγματικότητα προσωπική και έξω από τα συνηθισμένα
 3. Ένα άτομο επιλέγει να συμμετέχει σε ένα παιχνίδι γιατί θεωρεί ότι έχει τον έλεγχο στις πράξεις του και στην έκβαση του αποτελέσματος

Game - Αγώνας

Αγωνία

Αγών

Δραστηριότητα με σαφείς κανόνες, χρονικά και χωρικά όρια όπου άτομα ή ομάδες ατόμων ανταγωνίζονται για να πετύχουν προσδιορισμένους στόχους

Διαφορετικές οπτικές του Αθλητισμού

Έλληνες	{	• Αρετή, Ατομική υπεροχή, απόδοση τιμών
Ρωμαίοι	{	• Μονομαχίες, ιπποδρομίες

Σπορ

deportare

desporter

sport

σπορ

Ορισμός του αθλητισμού

- ▶ Η οργανωμένη και μεθοδική προσπάθεια που καταβάλλει ο άνθρωπος (ατομικά ή ομαδικά) με σκοπό την εξάσκησή του για την κατάκτηση της νίκης σε αγώνες και την επίτευξη επιδόσεων, καθώς παράλληλα καλλιεργεί τις ψυχοπνευματικές του δυνάμεις. Στηρίζεται στην άμιλλα, στο συναγωνισμό και προϋποθέτει αντιπάλους και αγώνες.
- ▶ Είχε ξεχωριστή θέση στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων και το αθλητικό ιδεώδες ήταν βασικό μέσο για την αγωγή των νέων, ενώ οι αθλητικοί αγώνες, ιδιαίτερα οι πανελλήνιοι, αποτελούσαν λαμπρό θεσμό, και κατά τη διάρκειά τους έπαυαν οι εχθροπραξίες μεταξύ των εμπολέμων.

Τι σημαίνει φιλοσοφία;

- ▶ Φιλο - σοφία = αγάπη για τη σοφία
- ▶ Φιλοσοφία: η μελέτη της πραγματικότητας και γνώση των αξιών που θα πρέπει να οδηγούν στην απόκτηση της σοφίας.

Βασικοί φιλοσοφικοί όροι

- ▶ Μεταφυσική: εξερευνά τη φύση της πραγματικότητας και προσπαθεί να διακρίνει το πραγματικό από το μη πραγματικό ή φανταστικό

Οντολογία: μελετά τη φύση των όντων και κυρίως την ανθρώπινη φύση

Θεολογία: μελετά τη φύση του Θεού

Κοσμολογία: μελετά τη φύση του κόσμου/σύμπαντος

- ▶ Επιστημολογία: μελετά τη φύση και τον τρόπο απόκτησης της γνώσης
- ▶ Αξιολογία: μελετά τη φύση του καλού

Αισθητική: μελέτη της ομορφιάς της ανθρώπινης μορφής

Πολιτική μελετά τα στοιχεία, τι ιδέες μια δίκαιης και ιδανικά οργανωμένης κοινωνίας

Ιστορική εξέλιξη τη Φιλοσοφίας

- ▶ Θεμέλια στην αρχαία Ελλάδα. Οι φιλοσοφικές δυνάμεις του ελληνικού πολιτισμού διαμόρφωσαν το σύγχρονο δυτικό πολιτισμό
- ▶ Αναξίμανδρος (610-545 π.χ.) θεωρία προσαρμογής στο περιβάλλον - Δαρβίνος (1859) η καταγωγή των ειδών
- ▶ Πλάτων (427-347) θεωρία περί όντων - Χριστιανική Θεωρία Κοινή εξήγηση για τη φύση της πραγματικότητας - Δυϊσμός (ύλη - ιδέες). Ψυχή και νους πιο σημαντικά από το σώμα. Ο πλάτων υποστήριξε την αρμονία σώματος - πνεύματος
- ▶ Τι εκτιμά περισσότερο η κοινωνία μας σήμερα;

Η αλληγορία του σπηλαίου

Πραγματισμός

Υποστηρίζει ότι οι φυσικές εμπειρίες που βιώνει ένα άτομο μέσω του σώματος καθορίζουν τη κατανόηση της πραγματικότητας. Νους και σώμα ενιαία οντότητα.

Τα βιολογικά συστήματα άρα και τα σώματα μας αντιδρούν στις αλλαγές του περιβάλλοντος.

Υπαρξισμός

- ▶ Το άτομο είναι το κέντρο. Ότι βρίσκεται εκτός του ατόμου είναι υποτελές και αξιολογείται από αυτό
- ▶ Η ύπαρξη προηγείται της ουσίας. Το άτομο σχηματίζει την προσωπικότητα του με βάση τις εμπειρίες του και τις πράξεις του. Καθετί που βρίσκεται εκτός του ατόμου η ουσία προηγείται της ύπαρξης
- ▶ Καθένα έχει τη δυνατότητα των επιλογών του και αποφασίζουν ανάλογα με την αξία να απορρίψουν ή να υιοθετήσουν μια δραστηριότητα ή εμπειρία.
- ▶ Το άτομο είναι υπεύθυνο για τις πράξεις του και τις συμπεριφορές του. Ωστόσο η ελευθερία αυτή δεν πρέπει να είναι εις βάρος των άλλων.
- ▶ Αυθεντικό άτομο είναι εκείνο το οποίο δεν επιζητά την επιδοκιμασία ή τα θέλω των άλλων

Φαινομενολογία

- ▶ Δίνει έμφαση στο άμεσο φαινόμενο
- ▶ δε δέχεται προκαθορισμένες αντιλήψεις ή και προκαταλήψεις γιατί εμποδίζουν το άτομο να αποφασίζει μόνο του για την εξήγηση ενός φαινομένου
- ▶ Αντιλαμβάνεται το σώμα ως μέσο πρόσβασης στον κόσμο ή εργαλείο επικοινωνίας με τον κόσμο
- ▶ Δεν κατανοεί το σώμα μέσω της κινησιολογικής ανάλυσης αλλά μέσω της συναίσθησης και του νοήματος της κίνησης

Ερώτηση

- ▶ Μπορούν κάποια στοιχεία του υπαρξισμού και της φαινομενολογίας να συμβάλουν στη βελτίωση της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού;

► Ευχαριστώ για την προσοχή σας